

II

(Comunicări)

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚII ȘI ORGANE ALE UNIUNII
EUROPENE

COMISIE

**Comunicare a Comisiei — Cadru comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire
a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice**

(2009/C 16/01)

**1. CRIZA FINANCIARĂ, IMPACTUL ACESTEIA ASUPRA
ECONOMIEI REALE ȘI NECESITATEA MĂSURILOR
TEMPORARE****1.1. Criza financiară și impactul acesteia asupra economiei
reale**

La 26 noiembrie 2008, Comisia a adoptat Comunicarea „Un plan european de redresare economică”⁽¹⁾ („Planul de redresare”) pentru a acționa în vederea ieșirii Europei din actuala criză financiară. Planul de redresare se bazează pe două elemente care se sprijină reciproc. În primul rând, măsuri pe termen scurt pentru stimularea cererii, salvarea locurilor de muncă și restabilirea încrederii și în al doilea rând, „investiții inteligente” pentru a determina o creștere mai importantă și o prosperitate durabilă pe termen mai lung. Planul de redresare va intensifica și accelera reformele începute deja în cadrul Strategiei de la Lisabona.

În acest context, provocarea cu care se confruntă Comisia este de a evita intervenția publică, care ar submina obiectivul de a se acorda ajutoare de stat mai puține și mai bine orientate. Cu toate acestea, în anumite condiții, este necesară acordarea temporară de noi ajutoare de stat.

Planul de redresare cuprinde, de asemenea, și alte inițiative de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat astfel încât să existe o flexibilitate maximă în soluționarea crizei, menținându-se, în același timp, condiții de egalitate pe piață și evitându-se restricțiile nejustificate ale concurenței. Prezenta comunicare oferă detalii privind un număr de posibilități suplimentare și temporare la dispoziția statelor membre pentru a acorda ajutoare de stat.

În primul rând, criza financiară are un impact puternic asupra sectorului bancar din Comunitate. Consiliul a subliniat faptul că,

deși intervenția publică trebuie să fie decisă la nivel național, aceasta trebuie efectuată într-un cadru coordonat și pe baza unui număr de principii comune ale Comunității⁽²⁾. Comisia a avut o reacție imediată prin intermediul diferitelor măsuri adoptate inclusiv adoptarea Comunicării referitoare la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale⁽³⁾ și a unui număr de decizii de autorizare a ajutoarelor pentru salvare acordate instituțiilor financiare.

Accesul suficient și în condiții abordabile la finanțare reprezintă o condiție prealabilă pentru investiții, creștere și crearea de locuri de muncă de către sectorul privat. Statele membre trebuie să folosească pârghiile pe care le dețin ca urmare a oferirii de sprijin financiar important sectorului bancar pentru a se asigura că acest sprijin nu conduce doar la o îmbunătățire a situației financiare a băncilor, fără beneficii în ceea ce privește economia în general. Prin urmare, ar trebui ca sprijinul acordat sectorului financiar să fie bine orientat, astfel încât să se garanteze că băncile își reiau activitatea normală de creditare. Comisia va lua în considerare acest aspect cu ocazia analizării ajutoarelor de stat acordate băncilor.

Deși situația de pe piețele financiare pare să se amelioreze, impactul global al crizei financiare asupra economiei reale se resimte în prezent pe deplin. Economia în ansamblul său este afectată de o încetinire foarte gravă a creșterii, care lovește gospodăriile, întreprinderile și locurile de muncă. În special, băncile încep să reducă efectul de pârghie (*deleveraging*) ca urmare a crizei pe piețele financiare și devin mult mai refractare în privința asumării de riscuri comparativ cu anii precedenți, generând astfel o limitare a creditelor. Această criză financiară ar putea provoca raționalizarea creditării, scăderea cererii și recesiune.

(1) Comunicare a Comisiei către Consiliul European, COM(2008) 800.

(2) Concluziile Consiliului ECOFIN din 7 octombrie 2008.

(3) JO C 270, 25.10. 2008, p. 8.

Astfel de dificultăți ar putea afecta nu numai societățile fragile, fără protecții de solvabilitate, dar și societățile solide, care se vor confrunta brusc cu o penurie sau chiar cu o lipsă a creditelor. Această situație va fi în special valabilă pentru întreprinderile mici și mijlocii („IMM-uri”), care se confruntă în general cu dificultăți mai mari de accesare a finanțării față de societățile mai mari. Această situație nu numai că ar putea afecta grav situația economică a multor societăți solide și a angajaților acestora pe termen scurt și mediu, dar poate avea și efecte negative de durată mai lungă, întrucât toate investițiile din Comunitate în viitor — în special cele legate de dezvoltarea durabilă și de alte obiective ale Strategiei de la Lisabona — ar putea fi întârziate sau chiar abandonate.

1.2. Necesitatea unei coordonări strânse la nivel european a măsurilor naționale de ajutor

În contextul actualei situații financiare, statele membre ar putea fi tentate să acționeze individual și, mai ales, să înceapă o competiție a subvențiilor pentru a sprijini societățile proprii. Experiențele anterioare arată că astfel de acțiuni individuale nu pot fi eficiente și ar putea afecta în mod grav piața internă. În momentul acordării de sprijin, luându-se în considerare pe deplin situația economică specifică actuală, este crucial să se asigure condiții de egalitate pentru societățile europene și să se evite situația în care statele membre ar începe o competiție a subvențiilor, care nu ar avea un caracter durabil și ar acționa în detrimentul întregii Comunități. Politica în domeniul concurenței are exact acest rol.

1.3. Necesitatea măsurilor temporare de ajutor de stat

Deși ajutoarele de stat nu reprezintă o rezolvare miraculoasă a dificultăților actuale, sprijinul public bine orientat către societăți ar putea constitui o componentă benefică în efortul general atât de a debloca creditarea societăților, cât și de a încuraja continuarea investițiilor într-un viitor cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Măsurile suplimentare temporare prevăzute în prezenta comunicare urmăresc două obiective: în primul rând, ca urmare a problemelor de finanțare excepționale și tranzitorii legate de criza bancară, deblocarea activității de creditare bancară către societăți și, prin aceasta, garantarea continuității accesului acestora la finanțare. După cum s-a menționat în Comunicarea Comisiei către Consiliul, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor — „A gândi mai întâi pe scară mică” — „Small Business Act” pentru Europa din 25 iunie 2008 (*), recent adoptată, IMM-urile au o importanță deosebită pentru întreaga economie europeană și îmbunătățirea situației financiare a acestora va avea, de asemenea, efecte pozitive pentru societățile mari, sprijinind astfel creșterea și modernizarea economică generală pe termen lung.

Al doilea obiectiv este încurajarea societăților să continue să investească în viitor, în special într-o economie cu o creștere durabilă. S-ar putea înregistra, într-adevăr, consecințe dramatice dacă progresele semnificative realizate în domeniul mediului ar fi stopate sau chiar s-ar înregistra o inversare a acestora ca urmare a crizei actuale. Din acest motiv, este necesar să se acorde societăților sprijin temporar pentru a investi în proiecte de mediu (care ar asigura, *inter alia*, avansul tehnologic al industriei Comunității), combinând astfel sprijinul financiar urgent și necesar cu beneficiile pe termen lung pentru Europa.

(*) COM(2008) 394 final.

Prezenta comunicare reamintește, în primul rând, posibilitățile multiple de sprijin public care sunt deja la dispoziția statelor membre în cadrul normelor existente privind ajutoarele de stat, înainte de a stabili măsuri suplimentare de ajutor de stat pe care statele membre le pot acorda temporar pentru a remedia dificultățile cu care se confruntă în prezent anumite societăți în ceea ce privește accesul la finanțare și pentru a promova investițiile care vizează îndeplinirea obiectivelor din domeniul mediului.

Comisia consideră că instrumentele de ajutor propuse sunt cele mai adecvate pentru a atinge aceste obiective.

2. MĂSURI GENERALE DE POLITICĂ ECONOMICĂ

Planul de redresare a fost adoptat ca răspuns la situația economică actuală. Având în vedere amploarea crizei, Comunitatea are nevoie de o abordare coordonată, suficient de vastă și de ambițioasă pentru a reda încrederea consumatorilor și societăților.

Obiectivele strategice ale Planului de redresare sunt:

- stimularea cererii și impulsivarea rapidă a încrederii consumatorilor,
- reducerea costului uman al încetirii economice și a efectelor sale asupra celor mai vulnerabili. Mulți lucrători și familiile acestora sunt sau vor fi afectați de criză. Se poate acționa în favoarea sprijinirii rezolvării problemei pierderii locurilor de muncă și ulterior a sprijinirii reintegrării rapide a persoanelor pe piața muncii pentru a nu se confrunta cu șomaj pe termen lung,
- ajutarea Europei să se pregătească să valorifice perioada când se va înregistra din nou creștere economică pentru ca economia europeană să fie în pas cu cererile de competitivitate, dezvoltare durabilă și cu nevoile viitorului, după cum s-a subliniat în Strategia de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Aceasta înseamnă sprijinirea inovației, dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și accelerarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și care utilizează în mod eficient resursele.

Pentru a realiza aceste obiective, statele membre au deja la dispoziție un număr de instrumente care nu sunt considerate ajutoare de stat. De exemplu, este posibil ca anumite societăți să se confrunte în prezent cu dificultăți de accesare a finanțării într-o măsură mai acută decât alte societăți, amânând astfel finanțarea necesară pentru creșterea acestora și pentru dezvoltarea investițiilor preconizate sau chiar eșuând să obțină această finanțare. În acest scop, statele membre ar putea să adopte o serie de măsuri generale de politică, care să fie aplicabile tuturor societăților de pe teritoriul fiecăruia și care, prin urmare, să nu se încadreze în normele privind ajutoarele de stat, vizând atenuarea temporară a problemelor financiare pe termen scurt și mediu. De exemplu, ar putea fi extinse termenele de plată în cazul contribuțiilor la securitate socială și în cazul unor contribuții similare sau chiar în cazul taxelor și impozitelor sau ar putea fi introduse măsuri adresate angajaților. Dacă astfel de măsuri sunt disponibile tuturor societăților, în principiu acestea nu constituie ajutoare de stat.

De asemenea, statele membre pot acorda sprijin financiar direct consumatorilor, de exemplu pentru a cumpăra produse vechi și/sau a cumpăra produse ecologice. Dacă acest sprijin este acordat fără discriminare în ceea ce privește originea produselor, nu constituie ajutor de stat.

Mai mult, programele generale ale Comunității, precum Programul-cadru pentru inovație și competitivitate (2007-2013) stabilit prin Decizia nr. 1639/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 2006 ⁽⁵⁾ și al șaptelea Program-cadru al Comunității Europene pentru acțiuni de cercetare, dezvoltare tehnologică și de demonstrare (2007-2013) stabilit prin Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 ⁽⁶⁾ pot fi folosite în cel mai bun mod pentru a sprijini IMM-urile, dar și societățile mari. Acestea sunt în deplină concordanță cu alte inițiative europene, precum decizia Băncii Europene de Investiții de a mobiliza 30 miliarde EUR pentru a sprijini IMM-urile europene și angajamentul acesteia de a-și accelera capacitatea de a interveni în proiectele de infrastructură.

3. ACORDAREA DE AJUTOARE DE STAT ESTE POSIBILĂ ÎN CADRUL INSTRUMENTELOR EXISTENTE

În ultimii ani, Comisia a modernizat în mod semnificativ normele privind ajutoarele de stat pentru a încuraja statele membre să direcționeze mai bine sprijinul public către investițiile durabile, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei de la Lisabona. În acest context, IMM-urilor li s-a acordat o atenție deosebită, precum și posibilități sporite pentru a beneficia de ajutoare de stat. În plus, normele privind ajutoarele de stat au fost simplificate și reorganizate într-o mare măsură în Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare) ⁽⁷⁾ („GBER”) care în prezent oferă statelor membre o panoplie largă de măsuri de ajutor presupunând sarcini administrative minime. În ceea ce privește situația economică actuală, următoarele instrumentele de ajutor de stat existente sunt de o deosebită importanță.

Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor *de minimis* ⁽⁸⁾ (Regulamentul *de minimis*) precizează că măsurile de sprijin de până la 200 000 EUR pe societate acordate pe parcursul oricărei perioade de trei ani nu constituie ajutor de stat în sensul tratatului. Regulamentul stabilește, de asemenea, că o garanție de până la 1,5 milioane EUR nu depășește pragul *de minimis* și, în consecință, nu constituie ajutor de stat. Drept urmare, statele membre pot acorda asemenea garanții fără calcularea unui ajutor corespunzător echivalent și fără sarcini administrative.

GBER reprezintă elementul central al normelor privind ajutorul de stat prin faptul că simplifică procedura privind ajutorul de stat pentru anumite măsuri importante de ajutor și prin faptul că susține redirecționarea ajutorului de stat către obiectivele prioritare ale Comunității. Toate excepțiile pe categorii anterioare împreună cu noile domenii (inovare, mediu, cercetare și dezvoltare pentru societățile mari și măsuri de capital de risc pentru IMM-uri) au fost grupate într-un instrument unic. În toate cazurile acoperite de GBER statele membre pot acorda ajutoare fără notificarea prealabilă a Comisiei. În consecință, viteza procesului respectiv se află pe deplin în mâinile statelor membre. GBER este deosebit de important pentru IMM-uri prin faptul că prevede norme speciale pentru ajutorul pentru investiții și ocuparea forței de muncă exclusiv pentru IMM-uri. În

plus, toate cele 26 de măsuri incluse sunt deschise IMM-urilor, permițându-le statelor membre să sprijine IMM-urile pe parcursul diferitelor stadii de dezvoltare, să le acorde asistență în domenii precum accesarea finanțării, cercetare și dezvoltare, inovare, formare, ocuparea forței de muncă, măsuri privind mediul etc.

Noile orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului ⁽⁹⁾ au fost adoptate la începutul 2008, ca parte a pachetului privind energia și schimbările climatice. Conform acestor orientări, statele membre pot acorda ajutor de stat, printre altele, după cum urmează:

- ajutor pentru societățile care își îmbunătățesc performanțele de mediu depășind standardele comunitare sau, în absența lor, de până la 70 % din costurile suplimentare de investiție (până la 80 % în domeniul eco-inovării) pentru întreprinderi mici și de până la 100 % din costurile suplimentare de investiție dacă ajutorul este acordat în cadrul unei proceduri de atribuire pe bază concurențială reală, iar aceasta chiar și pentru societățile mari; este de asemenea permis ajutorul pentru adaptarea din timp la standardele comunitare viitoare, precum și ajutorul pentru studii de mediu,
- în domeniul surselor regenerabile de energie și al cogenerării, statele membre pot acorda ajutor de funcționare care să acopere toate costurile suplimentare de producție,
- pentru a atinge obiectivele de mediu în ceea ce privește economisirea de energie și pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, statele membre pot acorda ajutor care să le permită întreprinderilor să realizeze economii de energie, precum și ajutor pentru sursele regenerabile de energie și pentru cogenerare, de până la 80 % din costurile suplimentare de investiție pentru întreprinderile mici și de până la 100 % din costurile suplimentare de investiție dacă ajutorul este acordat în cadrul unei proceduri de atribuire pe bază de competiție reală.

Comisia a adoptat în decembrie 2006 un nou cadru comunitar privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare și inovare ⁽¹⁰⁾. Acest text conține noile dispoziții privind inovarea, care se adresează în special IMM-urilor și care corespund, de asemenea, unei mai bune direcționări a ajutorului către crearea de locuri de muncă și creștere, în conformitate cu linia de acțiune stabilită în Strategia de la Lisabona. În special, statele membre pot acorda ajutoare de stat, printre altele, după cum urmează:

- ajutor de până la 100 % din costurile eligibile pentru proiectele de cercetare și dezvoltare, care permit în special ajutorul pentru cercetarea fundamentală, și de până la 80 % pentru cercetarea industrială, pentru întreprinderile mici,
- ajutor de până la 1 milion EUR, și chiar mai mult în regiunile asistate, pentru întreprinderile tinere inovatoare, ajutor pentru grupurile de inovare, ajutor pentru servicii de consultanță în domeniul inovării și ajutor pentru servicii de sprijin în domeniul inovării,
- ajutor pentru detașarea de personal cu înaltă calificare, ajutor pentru studii tehnice de fezabilitate, ajutor pentru inovarea de proces și organizațională în cadrul serviciilor, ajutor pentru costurile legate de drepturile de proprietate industrială ale IMM-urilor.

⁽⁵⁾ JO L 310, 9.11.2006, p. 15.

⁽⁶⁾ JO L 412, 30.12.2006, p. 1.

⁽⁷⁾ JO L 214, 9.8.2008, p. 3.

⁽⁸⁾ JO L 379, 28.12.2006, p. 5.

⁽⁹⁾ JO C 82, 1.4.2008, p. 1.

⁽¹⁰⁾ JO C 323, 30.12.2006, p. 1.

Formarea reprezintă, de asemenea, un element-cheie al competitivității. Este extrem de important să se mențină investițiile în domeniul formării, chiar și în momente de creștere a șomajului, pentru dezvoltarea de noi abilități. În temeiul GBER, statele membre pot acorda societăților lor ajutor de până la 80 % din costurile eligibile, atât pentru formare generală, cât și specifică.

În 2008, Comisia a adoptat o nouă comunicare privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat sub formă de garanții ⁽¹¹⁾, care precizează condițiile în care garanțiile publice pentru împrumuturi nu constituie ajutoare de stat. Conform acestei comunicări, garanțiile nu sunt considerate ajutoare de stat în special atunci când pentru acestea se plătește prețul pieței. Pe lângă clarificarea condițiilor legate de prezența sau absența ajutorului sub formă de garanții, comunicarea introduce, de asemenea, pentru prima oară, prime specifice de siguranță (*safe-harbour*) pentru IMM-uri, permițând astfel o utilizare mai ușoară, dar mai sigură a garanțiilor în scopul susținerii finanțării IMM-urilor.

Noile orientări privind ajutoarele de stat pentru promovarea investițiilor capitalului de risc în întreprinderile mici și mijlocii ⁽¹²⁾ au fost adoptate de Comisie în luna iulie 2006. Aceste orientări vizează IMM-urile inovatoare și cu ritm alert de creștere — element-cheie al Strategiei de la Lisabona. Comisia a instituit un nou prag de siguranță de 1,5 milioane EUR pe IMM avut în vedere, ceea ce reprezintă o creștere cu 50 % față de situația din trecut. Sub acest plafon Comisia acceptă, ca regulă, că nu există mijloace alternative de finanțare pe piața financiară (și anume că există o disfuncționalitate a pieței). În plus, ajutorul pentru capitalul de risc a fost inclus în GBER.

În regiunile dezavantajate, statele membre pot acorda ajutor pentru investiții în vederea creării unui nou sediu, extinderii unui sediu existent sau diversificării cu noi produse, în temeiul orientărilor privind ajutoarele de stat regionale pentru 2007-2013 ⁽¹³⁾, care au fost aplicate din luna ianuarie 2007.

Aceste Orientări privind ajutoarele de stat regionale pentru 2007-2013 introduc, de asemenea, o nouă formă de ajutor pentru a acorda stimulente de sprijinire a înființării de întreprinderi, precum și dezvoltarea în primele stadii a întreprinderilor mici din zonele asistate.

Statele membre pot acorda, de asemenea, ajutor societăților care au nevoie de sprijin public, în temeiul orientărilor existente privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽¹⁴⁾. În acest scop, statele membre pot notifica schema de ajutor pentru salvare și/sau restructurare pentru IMM-uri.

Pe baza posibilităților de acordare de ajutor de stat existente, Comisia a autorizat deja un mare număr de scheme pe care statele membre le pot utiliza pentru a răspunde situației financiare actuale.

⁽¹¹⁾ JO C 155, 20.6.2008, p. 10.

⁽¹²⁾ JO C 194, 18.8.2006, p. 2.

⁽¹³⁾ JO C 54, 4.3.2006, p. 13.

⁽¹⁴⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

4. APLICABILITATEA ARTICOLULUI 87 ALINEATUL (3) LITERA (B)

4.1. Principii generale

În temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat, Comisia poate declara compatibile cu piața comună ajutoarele care vizează a „remedia perturbări grave ale economiei unui stat membru”. În acest context, Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene a decis că perturbările respective trebuie să afecteze întreaga economie a statului membru în cauză, nu numai economia dintr-o regiune sau parte a teritoriului acestuia. În plus, acest lucru este în conformitate cu necesitatea de a interpreta în mod strict orice dispoziții derogatorii, precum articolul 87 alineatul (3) litera (b) din tratat ⁽¹⁵⁾.

Această interpretare strictă a fost aplicată în mod constant de Comisie ⁽¹⁶⁾ în practica sa de luare a deciziilor.

În acest context, Comisia consideră că, pe lângă ajutorul de urgență acordat sistemului financiar, actuala criză mondială necesită răspunsuri strategice excepționale.

Toate statele membre vor fi afectate de această criză, în moduri și grade diferite, și este probabil ca șomajul să crească, cererea să scadă și situațiile bugetare să se deterioreze.

În lumina gravității actualei crize financiare și a impactului său asupra economiei generale a statelor membre, Comisia consideră că anumite categorii de ajutoare de stat sunt justificate, pentru o perioadă limitată, pentru a depăși aceste dificultăți, și că aceste ajutoare pot fi declarate compatibile cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat.

4.2. Valoarea limitată compatibilă a ajutorului

4.2.1. Cadrul existent

Articolul 2 din Regulamentul *de minimis*, prevede că:

„Se consideră că ajutoarele nu îndeplinesc toate criteriile prevăzute la articolul 87 alineatul (1) din tratat și, prin urmare, sunt scutite de obligația de notificare prevăzută la articolul 88 alineatul (3) din tratat în cazul în care ajutoarele îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatele (2)-(5) din prezentul articol.

⁽¹⁵⁾ Cauzele conexe T-132/96 și T-143/96 *Freistaat Sachsen și Volkswagen AG/Comisia* Rec. 1999, p. II-3663, punctul 167.

⁽¹⁶⁾ Decizia 98/490/CE a Comisiei în cazul C 47/96 *Crédit Lyonnais* (JO L 221, 8.8.1998, p. 28), punctul 10.1, Decizia 2005/345/CE a Comisiei în cazul C 28/02 *Bankgesellschaft Berlin* (JO L 116, 4.5.2005, p. 1), punctele 153 și următoarele; Decizia 2008/263/CE a Comisiei în cazul C 50/06 *BAWAG* (JO L 83, 26.3.2008, p. 7), punctul 166. A se vedea Decizia Comisiei în cazul NN 70/07 *Northern Rock* (JO C 43, 16.2.2008, p. 1), Decizia Comisiei în cazul NN 25/08 *Ajutor de salvare pentru WestLB* (JO C 189, 26.7.2008, p. 3) și Decizia Comisiei din 4 iunie 2008 în cazul C 9/08 *SachsenLB*, nepublicată încă.

Valoarea totală a ajutoarelor *de minimis* acordate unei aceeași întreprinderi nu depășește 200 000 EUR pe durata a trei exerciții fiscale. Valoarea totală a ajutoarelor *de minimis* acordate unei aceeași întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectorul transportului rutier nu depășește 100 000 EUR pe durata a trei exerciții fiscale. Aceste plafoane se aplică indiferent de forma ajutorului *de minimis* sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul acordat de statul membru este finanțat în totalitate sau parțial din resurse de origine comunitară. Perioada se determină prin raportare la exercițiile fiscale folosite de către întreprinderea din statul membru în cauză.”

4.2.2. Noua măsură

Criza financiară nu afectează numai întreprinderile slabe din punct de vedere structural, ci și cele care se vor confrunta cu o penurie de credite sau chiar cu lipsa acestora. Îmbunătățirea situației financiare a acestor societăți va avea efecte pozitive asupra întregii economii europene.

Prin urmare, având în vedere situația economică actuală, se consideră că este necesar să se permită temporar acordarea de ajutoare cu valoare limitată care va intra, cu toate acestea, sub incidența articolului 87 alineatul (1) din tratat, având în vedere că depășește pragul indicat în Regulamentul *de minimis*.

Comisia va considera acest ajutor de stat compatibil cu piața comună pe baza articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat cu condiția să fie îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutorul nu poate depăși o finanțare nerambursabilă în valoare de 500 000 EUR pe societate. Toate sumele utilizate sunt brute, și anume înainte de deducerea oricărui impozit sau alte taxe. Atunci când ajutorul se acordă sub altă formă decât finanțare nerambursabilă, valoarea ajutorului este echivalentul subvenției brute al ajutorului;
- (b) ajutorul este acordat sub forma unei scheme;
- (c) ajutorul este acordat societăților care nu erau în dificultate ⁽¹⁷⁾ la 1 iulie 2008; acesta se poate acorda și societăților care nu erau în dificultate la acea dată, dar au început să se confrunte cu greutăți ulterior, ca urmare a crizei financiare și economice mondiale;
- (d) schema de ajutor nu se aplică societăților care își desfășoară activitatea în sectorul pescuitului;
- (e) ajutorul nu este ajutor pentru export sau ajutor care favorizează produsele interne față de cele importate;
- (f) ajutorul este acordat până la 31 decembrie 2010;

⁽¹⁷⁾ În înțelesul prezentei comunicări „societăți aflate în dificultate” înseamnă:

- în cazul societăților mari, o societate aflată în dificultate este definită la punctul 2.1 din Liniile directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate,
- în cazul IMM-urilor, o societate aflată în dificultate este definită la articolul 1 alineatul (7) din GBER.

(g) înainte de acordarea ajutorului, statul membru obține o declarație în scris sau în format electronic de la societatea în cauză cu privire la orice ajutor *de minimis* și orice ajutor acordat conform acestei măsuri primit în anul financiar curent și verifică dacă ajutorul nu va duce la creșterea valorii totale a ajutorului primit de societate pe perioada 1 ianuarie 2008-31 decembrie 2010 la un nivel ce depășește plafonul de 500 000 EUR;

(h) această schemă de ajutor nu se aplică societăților care își desfășoară activitatea în sectorul producției primare de produse agricole ⁽¹⁸⁾; aceasta se poate aplica întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul transformării și comercializării produselor agricole ⁽¹⁹⁾ cu excepția cazului în care valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau puse pe piață de întreprinderile în cauză sau cu excepția cazului în care ajutorul este condiționat de transferul parțial sau total al acestuia către producători primari.

4.3. Ajutor sub formă de garanții

4.3.1. Cadrul actual

Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții intenționează să ofere orientări detaliate statelor membre cu privire la principiile pe care Comisia intenționează să se bazeze în interpretarea articolelor 87 și 88 și în aplicarea acestora la garanțiile de stat. Comunicarea precizează, în special, condițiile în care se poate considera că ajutoarele de stat nu sunt prezente. Textul respectiv nu prevede criterii de compatibilitate pentru evaluarea garanțiilor.

4.3.2. Noua măsură

Pentru a încuraja și mai mult accesul la finanțare și pentru a reduce actuala aversiune puternică față de risc a băncilor, garanțiile la împrumuturile subvenționate pentru o perioadă de timp limitată pot reprezenta o soluție adecvată și bine direcționată pentru facilitarea accesului întreprinderilor la finanțare.

Comisia va considera aceste ajutoare de stat compatibile cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții cumulative:

- (a) pentru IMM-uri, statele membre acordă o reducere de până la 25 % a primei anuale care trebuie plătită pentru noile garanții acordate în conformitate cu dispozițiile privind prima de siguranță (*safe-harbour*) prevăzută în Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții ⁽²⁰⁾;

⁽¹⁸⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1857/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 70/2001 (JO L 358, 16.12.2006, p. 3).

⁽¹⁹⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (3) și la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1857/2006.

⁽²⁰⁾ Acest lucru include posibilitatea ca pentru IMM-urile care nu a o istorie a creditelor sau un rating bazat pe abordarea care ține seama de bilanț, precum anumite societăți constituite cu un scop special sau societățile aflate în faza de demarare, statele membre să acorde o reducere de până la 25 % a primei de siguranță (*safe-harbour*) specifice stabilite la 3,8 % în comunicare.

- (b) pentru societățile mari, statele membre acordă, de asemenea, în cazul garanțiilor noi, o reducere de până la 15 % a primei anuale calculată pe baza aceleiași prime de siguranță (safe-harbour);
- (c) atunci când elementul de ajutor din schemele de garanții este calculat prin metodologii acceptate deja de Comisie ca urmare a notificării acestora în temeiul unui regulament adoptat de Comisie în domeniul ajutoarelor de stat ⁽²¹⁾, statele membre pot acorda, de asemenea, o reducere similară de până la 25 % din prima anuală care se plătește pentru noile garanții pentru IMM-uri și de până la 15 % pentru societățile mari;
- (d) valoarea maximă a împrumutului nu depășește costul salarial anual total al beneficiarului (inclusiv contribuțiile sociale, precum și costul cu personalul care lucrează în locațiile societății, dar care este oficial pe statul de plată al unor subcontractanți) pentru 2008. În cazul societăților create la sau după 1 ianuarie 2008, valoarea maximă a împrumutului nu poate depăși costul salarial anual estimat pentru primii doi ani de activitate;
- (e) garanțiile se acordă până la 31 decembrie 2010;
- (f) garanția nu poate depăși 90 % din împrumut;
- (g) garanția se poate aplica atât împrumuturilor pentru investiții, cât și împrumuturilor pentru capital de lucru;
- (h) reducerea primei de garanție nu poate fi aplicată decât pe o perioadă de cel mult 2 ani de la acordarea garanției;
- (i) ajutorul se acordă societăților care nu erau în dificultate ⁽²²⁾ la 1 iulie 2008; se poate acorda societăților care nu erau în dificultate la acea dată dar care au început să se confrunte cu dificultăți ulterior, ca urmare a crizei financiare și economice mondiale.

4.4. Ajutor sub formă de subvenționare a ratei dobânzii

4.4.1. Cadrul actual

Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont ⁽²³⁾ stabilește o metodă de calcul al ratei de referință pe baza ratei de referință interbancare (IBOR) corespunzătoare scadenței de 1 an, la care se adaugă marjele cuprinse între 60 și 1 000 de puncte de bază, în funcție de solvabilitatea societății și de nivelul garanțiilor oferite. Dacă statele membre aplică această metodă, rata dobânzii nu conține niciun element care constituie ajutor de stat.

4.4.2. Noua măsură

Societățile pot întâmpina greutăți în a găsi finanțare în circumstanțele actuale ale pieței. Prin urmare, Comisia va accepta să se acorde împrumuturi publice sau private cu o rată a dobânzii cel puțin egală cu rata la vedere a băncii centrale la care se adaugă o primă egală cu diferența dintre rata interbanară medie cu

⁽²¹⁾ De exemplu, GBER sau Regulamentul (CE) nr. 1628/2006 sau Regulamentul (CE) nr. 1857/2006, cu condiția ca metodologia aprobată să abordeze explicit tipul de garanții și de tranzacții subiacente în cauză.

⁽²²⁾ A se vedea nota de subsol 17.

⁽²³⁾ JO C 14, 19.1.2008, p. 6.

scadența de un an și rata la vedere medie a băncii centrale pe perioada 1 ianuarie 2007-30 iunie 2008, plus prima pe credit de risc corespunzătoare profilului de risc al beneficiarului, astfel cum se stipulează în Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratei de referință și de scont.

Elementul de ajutor conținut în diferența dintre această rată a dobânzii și rata de referință definită în Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont va fi considerat, temporar, a fi compatibil cu tratatul pe baza articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat, sub rezerva îndeplinirii tuturor condițiilor următoare:

- (a) această metodă se aplică tuturor contractelor încheiate până la 31 decembrie 2010; sub incidența acesteia pot intra împrumuturi de orice durată; ratele dobânzii reduse pot fi aplicate pentru plăți ale dobânzii înainte de 31 decembrie 2012 ⁽²⁴⁾; după această dată, împrumuturilor trebuie să li se aplice o rată a dobânzii cel puțin egală cu rata definită în Comunicarea privind rata de referință și de scont;
- (b) ajutorul este acordat societăților care nu erau în dificultate la 1 iulie 2008 ⁽²²⁾; acesta se poate acorda și societăților care nu erau în dificultate la acea dată, dar au început să se confrunte cu greutăți ulterior, ca urmare a crizei financiare și economice mondiale.

4.5. Ajutor pentru fabricarea de produse ecologice

4.5.1. Cadrul actual

Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont stabilește o metodă de calcul al ratei de referință pe baza ratei de referință interbancare (IBOR) corespunzătoare scadenței de 1 an, la care se adaugă marjele cuprinse între 60 și 1 000 de puncte de bază, în funcție de solvabilitatea societății și de nivelul garanțiilor oferite. Dacă statele membre aplică această metodă, rata dobânzii nu conține niciun element care constituie ajutor de stat.

4.5.2. Noua măsură

Din cauza crizei financiare actuale, societățile întâmpină, de asemenea, mai multe dificultăți pentru a avea acces la finanțare în vederea fabricării de produse mai ecologice. Este posibil ca ajutorul sub formă de garanții să nu fie suficient pentru a finanța proiectele costisitoare care vizează sporirea protecției mediului prin adaptarea anticipată la standardele viitoare, care nu au intrat încă în vigoare, sau prin adoptarea de standarde mai stricte decât acestea.

Comisia consideră că realizarea obiectivelor privind mediul ar trebui să rămână o prioritate în ciuda crizei financiare. Fabricarea de produse mai ecologice, inclusiv de produse eficiente din punct de vedere energetic, este în interesul Comunității și este important ca această criză financiară să nu împiedice realizarea acestui obiectiv.

⁽²⁴⁾ Statele membre care doresc să folosească această facilitate trebuie să publice online ratele la vedere zilnice și să le pună la dispoziția Comisiei.

Prin urmare, măsurile suplimentare sub formă de împrumuturi subvenționate ar putea încuraja fabricarea de „produse ecologice”. Cu toate acestea, împrumuturile subvenționate pot conduce la denaturarea gravă a concurenței și acestea ar trebui limitate strict la situații specifice și la investiții cu obiective precise.

Comisia consideră că, pentru o perioadă de timp limitată, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a acorda ajutoare sub formă de reduceri ale ratei dobânzilor.

Comisia va considera compatibile cu piața comună, pe baza articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat, subvențiile la rata dobânzii pentru împrumuturile pentru investiții care îndeplinesc următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutorul se referă la împrumuturile pentru investiții destinate finanțării proiectelor constând în fabricarea de noi produse care îmbunătățesc în mod semnificativ protecția mediului;
- (b) ajutorul este necesar pentru lansarea unui nou proiect; pentru proiectele existente, ajutorul poate fi acordat în cazul în care devine necesar pentru continuarea proiectului, din cauza noii situații economice;
- (c) ajutorul este acordat numai pentru proiectele constând în fabricarea de produse ce implică adaptarea anticipată la viitoarele standarde comunitare privind produsele ⁽²⁵⁾ care sporesc nivelul de protecție a mediului și care nu au intrat încă în vigoare sau proiecte ce implică respectarea de standarde mai stricte decât acestea;
- (d) pentru produsele ce implică adaptarea anticipată la viitoarele standarde comunitare în domeniul mediului sau adoptarea de standarde mai stricte decât acestea, investiția începe la 31 decembrie 2010 cel târziu, cu obiectivul de a pune produsul pe piață cu cel puțin doi ani înainte de intrarea în vigoare a standardului;
- (e) împrumuturile pot acoperi costurile investițiilor în active corporale și necorporale ⁽²⁶⁾, cu excepția împrumuturilor pentru investiții aferente unor capacități de producție de peste 3 % pe piețele produselor ⁽²⁷⁾ atunci când, în cei cinci ani anteriori începerii investiției, rata anuală medie de creștere a consumului aparent pe piața SEE, din punct de vedere valoric, a rămas sub rata anuală medie de creștere a PIB-ului Spațiului Economic European pe aceeași perioadă de referință de cinci ani;
- (f) împrumuturile sunt acordate la 31 decembrie 2010 cel târziu;
- (g) pentru calcularea ajutorului, punctul de plecare ar trebui să fie rata individuală a beneficiarului, calculată pe baza metodologiei de la punctul 4.4.2 din prezenta comunicare. Pe baza acestei metodologii, societatea poate beneficia de o reducere a ratei dobânzii de:
  - 25 % pentru societățile mari,
  - 50 % pentru IMM-uri;
- (h) rata dobânzii subvenționată se aplică o perioadă de cel mult 2 ani de la acordarea împrumutului;

⁽²⁵⁾ Viitoarele standarde comunitare privind produsele înseamnă standardele comunitare obligatorii care stabilesc niveluri de atins din punct de vedere ecologic pentru produsele vândute în Comunitate, care au fost adoptate și care nu sunt încă în vigoare.

⁽²⁶⁾ Astfel cum sunt definite la punctul 70 din orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului.

⁽²⁷⁾ Astfel cum sunt definite la punctul 69 din orientările privind ajutoarele regionale pentru 2007-2013.

- (i) reducerea ratei dobânzii poate fi aplicată împrumuturilor acordate de stat sau de instituții financiare publice, precum și împrumuturilor acordate de instituții financiare private. Ar trebui asigurată nediscriminarea între entitățile publice și private;
- (j) ajutorul este acordat societăților care nu erau în dificultate ⁽²⁸⁾ la 1 iulie 2008; ajutorul poate fi acordat societăților care nu erau în dificultate la acea dată, dar au început să se confrunte cu greutăți ulterior, ca urmare a crizei financiare și economice mondiale;
- (k) statele membre se asigură că ajutorul nu este transferat direct sau indirect entităților financiare.

4.6. Măsuri de capital de risc

4.6.1. Cadrul actual

Orientările comunitare privind ajutorul de stat în vederea promovării investițiilor de capital de risc în întreprinderile mici și mijlocii stabilesc condițiile în care ajutoarele de stat care sprijină investițiile de capital de risc pot fi considerate compatibile cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) din tratat.

Pe baza experienței dobândite din aplicarea orientărilor privind ajutoarele de stat pentru promovarea investițiilor cu capital de risc în întreprinderile mici și mijlocii, Comisia consideră că nu există niciun risc general de disfuncționalitate a pieței de capital în Comunitate. Cu toate acestea, Comisia recunoaște că există deficite pe piață pentru anumite tipuri de investiții în anumite etape ale dezvoltării întreprinderilor, care rezultă din disparitatea dintre cererea și oferta de capital de risc și care poate fi descrisă, în general, ca deficit de capital propriu.

Punctul 4.3. din orientări stipulează că, pentru tranșe de finanțare care nu depășesc 1,5 milioane EUR pe IMM vizat pe fiecare perioadă de douăsprezece luni, se prezumă deja existența unei disfuncționalități a pieței, care nu mai trebuie demonstrată de statele membre.

Punctul 5.1 litera (a) din orientări stipulează următoarele: „Comisia este conștientă de fluctuațiile constante ale pieței de capital de risc și de deficitul de capital propriu, precum și de gradul diferit în care întreprinderile sunt afectate de disfuncționalitatea pieței în funcție de dimensiunea lor, de etapa de dezvoltare și de sectorul lor economic. Prin urmare, Comisia este pregătită să ia în considerare declararea măsurilor de capital de risc care prevăd furnizarea unor tranșe de investiții care depășesc pragul de 1,5 milioane EUR pe întreprindere pe an compatibile cu piața comună, cu condiția să fie prezentate toate dovezile necesare privind existența unei disfuncționalități de piață.”

4.6.2. Adaptarea temporară a normelor existente

Tulburările de pe piața financiară au afectat în mod negativ piața de capital de risc a IMM-urilor aflate în fază incipientă de dezvoltare prin restrângerea disponibilității capitalului de risc. Din cauza percepției actuale privind existența unor riscuri mult mai mari asociate capitalului de risc legate de incertitudinile ce rezultă din posibilitatea unor așteptări reduse în ceea ce privește randamentul, în prezent investitorii tind să investească mai degrabă în active mai sigure, ale căror riscuri sunt mai ușor de evaluat în comparație cu cele asociate investițiilor cu capital de risc. În plus, faptul că investițiile cu capital de risc nu sunt lichide s-a dovedit a fi un motiv în plus ca investitorii să fie reticenti în privința acestora. Există dovezi că actuala limitare a

⁽²⁸⁾ A se vedea nota de subsol 17.

lichidităților în cadrul condițiilor de piață actuale a sporit deficitul de capital propriu al IMM-urilor. Prin urmare, se consideră că este adecvat să fie majorat temporar pragul de siguranță pentru investițiile de capital de risc pentru a atenua acest deficit de capital propriu mai mare și să se diminueze temporar procentul participației minime a investitorilor privați la 30 % și în cazul măsurilor care vizează IMM-urile care nu își au sediul în zonele asistate.

În consecință, în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat anumite limitări prevăzute de Orientările comunitare privind ajutorul de stat în vederea promovării investițiilor de capital de risc în întreprinderile mici și mijlocii sunt adaptate temporar până la 31 decembrie 2010 după cum urmează:

- (a) în înțelesul punctului 4.3.1, tranșele de finanțare maxime sunt mărite până la 2,5 milioane EUR de la 1,5 milioane EUR pe IMM vizat pe o perioadă de douăsprezece luni;
- (b) în înțelesul punctului 4.3.4, cantitatea minimă de fonduri care urmează să fie acordate de investitori privați este de 30 % atât în zonele asistate interne, cât și în cele externe;
- (c) alte condiții prevăzute de orientări rămân aplicabile;
- (d) această adaptare temporară a orientărilor nu se aplică măsurilor de capital de risc care fac obiectul GBER;
- (e) statele membre pot adapta schemele aprobate pentru a reflecta adaptarea temporară a orientărilor.

4.7. Cumul

Plafoanele ajutoarelor stabilite în temeiul prezentei comunicări se vor aplica indiferent dacă sprijinul pentru proiectul pentru care se acordă asistență este finanțat integral din resurse de stat sau este finanțat parțial de Comunitate.

Măsurile de ajutor temporare prevăzute în această comunicare nu pot fi cumulate cu ajutoarele care fac obiectul Regulamentului *de minimis* pentru aceleași costuri eligibile. În cazul în care întreprinderea a primit deja ajutor *de minimis* înainte de intrarea în vigoare a acestui cadru temporar, valoarea ajutorului primit în temeiul măsurilor care fac obiectul punctului 4.2 al prezentei comunicări și a ajutorului *de minimis* primit nu trebuie să depășească 500 000 EUR între 1 ianuarie 2008 și 31 decembrie 2010. Valoarea ajutorului *de minimis* primit de la 1 ianuarie 2008 trebuie să se deducă din valoarea ajutorului compatibil acordat din același motiv în temeiul punctelor 4.3, 4.4, 4.5 sau 4.6.

Măsurile de ajutor temporare pot fi cumulate cu alte tipuri de ajutor compatibil sau cu alte forme de finanțare comunitară, cu condiția să fie respectate intensitățile maxime ale ajutorului indicate în orientările sau regulamentele de exceptare pe categorii de ajutoare relevante.

5. MĂSURI DE SIMPLIFICARE

5.1. Asigurarea creditului la export pe termen scurt

Comunicarea Comisiei către statele membre în temeiul articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE de aplicare a articolelor 92

și 93 din tratat asigurării creditului la export pe termen scurt ⁽²⁹⁾ stipulează că riscurile negociabile („marketable risks”) nu pot fi acoperite prin asigurări ale creditului la export cu sprijinul statelor membre. Riscurile negociabile sunt riscuri comerciale și politice aferente debitorilor publici și debitorilor care nu sunt publici, stabiliți în țările enumerate în anexa la respectiva comunicare, cu o perioadă maximă de risc mai mică de doi ani. Riscurile aferente debitorilor stabiliți în statele membre și alte opt state membre ale Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare sunt considerate riscuri negociabile.

Comisia consideră că lipsa capacității de asigurare sau reasigurare, ca urmare a crizei financiare actuale, nu este resimțită în fiecare stat membru, dar nu se poate exclude că, în anumite țări, asigurarea pentru riscurile negociabile ar putea fi temporar indisponibilă.

Punctul 4.4 din comunicare stipulează că: „În astfel de circumstanțe, acele riscuri nenegociabile temporar pot fi asigurate de către o societate de asigurare a creditului la export publică sau care beneficiază de sprijinul statului pentru riscurile nenegociabile, asigurate pe seama sau cu garanția statului. Acest asigurător ar trebui, în măsura posibilului, să alinieze ratele primelor percepute pentru astfel de riscuri la ratele percepute în alte țări de asigurătorii privați ai creditelor la export pentru acest tip de risc.

Orice stat membru care intenționează să utilizeze această clauză derogatorie trebuie să notifice de îndată Comisiei proiectul său de decizie. Notificarea trebuie să conțină un raport de piață care să demonstreze indisponibilitatea acoperirii riscurilor pe piața asigurărilor private prin furnizarea unor elemente de probă în acest sens provenind de la două mari societăți internaționale renumite de asigurări private a creditelor la export, precum și de la o societate națională de asigurare a creditelor, justificând astfel utilizarea clauzei derogatorii. În plus, notificarea ar trebui să conțină o descriere a condițiilor pe care societatea publică de asigurare a creditului la export sau care beneficiază de sprijinul statului intenționează să le aplice cu privire la astfel de riscuri.

În termen de două luni de la primirea unei astfel de notificări, Comisia va analiza dacă utilizarea clauzei derogatorii este în conformitate cu condițiile menționate anterior și compatibilă cu tratatul.

În cazul în care Comisia constată că au fost îndeplinite condițiile pentru utilizarea clauzei derogatorii, decizia sa privind compatibilitatea se limitează la doi ani de la data deciziei, cu condiția ca circumstanțele de piață care justifică utilizarea clauzei derogatorii să nu se modifice în cursul perioadei respective.

Mai mult, Comisia poate, după consultarea celorlalte state membre, revizui condițiile de utilizare a clauzei derogatorii; de asemenea, poate decide încetarea utilizării acesteia sau înlocuirea sa cu alt sistem adecvat.”

Aceste dispoziții, aplicabile societăților mari și IMM-urilor, constituie un instrument adecvat în situația economică actuală, în cazul în care statele membre consideră că nu este disponibilă acoperirea riscurilor pe piața asigurărilor private pentru anumite riscuri de credit negociabile și/sau pentru anumiți cumpărători ai unei protecții de risc.

⁽²⁹⁾ JO C 281, 17.9.1997, p. 4.

În acest context, pentru a accelera procedura pentru statele membre, Comisia consideră că, până la 31 decembrie 2010, statele membre pot demonstra lipsa pieței prin furnizarea unor elemente suficiente de probă cu privire la indisponibilitatea acoperirii riscurilor pe piața asigurărilor private. Utilizarea clauzei derogatorii se va considera în orice caz justificată dacă:

- fie o societate internațională mare și renumită de asigurare privată a creditelor la export și o societate națională de asigurare a creditelor furnizează elemente de probă cu privire la indisponibilitatea unei astfel de acoperiri,
- fie cel puțin patru exportatori bine stabiliți în statul membru în cauză furnizează elemente de probă cu privire la refuzul asigurătorilor pentru operațiuni specifice.

Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre în cauză, va asigura adoptarea rapidă a deciziilor privind aplicarea „clauzei derogatorii”.

5.2. Simplificarea procedurilor

Măsurile de ajutor de stat menționate în prezenta comunicare trebuie notificate Comisiei. În afară de măsurile esențiale formulate în prezenta comunicare, Comisia este hotărâtă să asigure autorizarea rapidă a măsurilor de ajutor de stat aferente crizei actuale în conformitate cu această comunicare, cu condiția ca statele membre în cauză să asigure o cooperare strânsă și să furnizeze informații complete.

Acest angajament se adaugă procesului aflat în curs, prin care Comisia elaborează în prezent o serie de îmbunătățiri referitoare la procedurile sale generale privind ajutoarele de stat, în special pentru a permite adoptarea mai rapidă și mai eficientă a deciziilor, în strânsă cooperare cu statele membre. Acest pachet general de măsuri de simplificare ar trebui, în special, să consacre angajamente comune ale Comisiei și statelor membre de a adopta proceduri mai simplificate și mai previzibile în fiecare etapă a investigării unui ajutor de stat, precum și să permită aprobarea mai rapidă a cazurilor clare de compatibilitate cu normele privind ajutoarele de stat.

6. MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽³⁰⁾ și Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽³¹⁾ prevăd că statele membre au obligația de a prezenta Comisiei rapoarte anuale.

Până la 31 iulie 2009, statele membre trebuie să prezinte Comisiei o listă a schemelor instituite în baza prezentei comunicări.

Statele membre trebuie să se asigure că păstrează evidențe detaliate privind acordarea ajutoarelor care fac obiectul prezentei comunicări. Aceste înregistrări, care trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a se stabili că au fost respectate condițiile necesare, trebuie păstrate timp de 10 ani și furnizate,

la cerere, Comisiei. În special, statele membre trebuie să fi obținut informații care să demonstreze că beneficiarii ajutoarelor care fac obiectul măsurilor de la punctele 4.2, 4.3, 4.4 și 4.5 nu erau societăți aflate în dificultate la 1 iulie 2008.

În plus, statele membre ar trebui să prezinte Comisiei până la data de 31 octombrie 2009 un raport cu privire la măsurile instituite în baza prezentei comunicări. În special, raportul ar trebui să prezinte elemente care să indice necesitatea menținerii de către Comisie după 31 decembrie 2009 a măsurilor care fac obiectul prezentei comunicări, precum și informații detaliate cu privire la beneficiile de mediu ale împrumuturilor subvenționate. Statele membre trebuie să furnizeze aceste informații pentru fiecare an ulterior pe parcursul căruia prezenta comunicare este aplicabilă, înainte de 31 octombrie a fiecărui an.

Comisia poate solicita informații suplimentare cu privire la ajutorul acordat, pentru a verifica dacă s-au respectat condițiile prevăzute în decizia Comisiei de aprobare a măsurii de ajutor.

7. DISPOZIȚII FINALE

Comisia pune în aplicare prezenta comunicare de la 17 decembrie 2008, dată la care s-a agreat în principiu conținutul acesteia, având în vedere contextul financiar și economic care a necesitat o acțiune imediată. Prezenta comunicare se justifică prin actualele probleme financiare cu caracter excepțional și tranzitoriu legate de criza bancară și nu va mai fi aplicată după 31 decembrie 2010. După consultarea statelor membre, Comisia poate revizui comunicarea înainte de data menționată anterior pe baza unor considerente importante care țin de politica de concurență sau pe baza unor considerente economice importante. Dacă se va dovedi a fi necesar, Comisia poate, de asemenea, să ofere clarificări suplimentare asupra unor aspecte specifice ale abordării sale.

Comisia aplică dispozițiile prezentei comunicări tuturor măsurilor de capital de risc notificate, măsuri cu privire la care trebuie să adopte o decizie după 17 decembrie 2008, chiar dacă măsurile au fost notificate anterior acestei date.

În conformitate cu Comunicarea Comisiei privind stabilirea normelor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal ⁽³²⁾, Comisia aplică următoarele acte în ceea ce privește ajutoarele care nu au fost notificate:

- (a) prezenta comunicare, în cazul în care ajutorul s-a acordat după 17 decembrie 2008;
- (b) orientările aplicabile atunci când ajutorul s-a acordat în toate celelalte cazuri.

Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre în cauză, asigură adoptarea rapidă a deciziilor în momentul notificării complete a măsurilor care fac obiectul prezentei comunicări. Statele membre ar trebui să informeze Comisia cu privire la intențiile lor și să notifice planurile de a introduce astfel de măsuri cât mai repede și cât mai detaliat.

Comisia dorește să reamintească faptul că orice îmbunătățire procedurală depinde în totalitate de prezentarea unor notificări clare și complete.

⁽³⁰⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽³¹⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

⁽³²⁾ JO C 119, 22.5.2002, p. 22.